

Starptautiskā Praktiskās Psiholoģijas Augstskola
Tulku fakultāte
Bakalauru nodaļa

Apstiprināts SPPA Senāta sēdē 2009.g. 02. decembrī., protokols Nr. 48
priekšsēdētāja p.i. *D.Lapiņa* _____

Apstiprināts SPPA Tulku fakultātes 2009.gada 02.septembra Domes
sēdē, protokols Nr. 09/01
Domes priekšsēdētāja *V.Ivbule* _____

**Augstākās profesionālās izglītības studiju programma
“Tulks, tulkotājs”, „Tulks-referents” programmas kods: 42222**

(saīsināta versija, pilnu tekstu skatīt SPPA Tulku fakultātes mācību daļā)

Pašnovērtējuma ziņojums par 2008./2009.ak.g.

Programmas direktore docente S.Mihailova

RĪGA 2009

SATURS

	lpp.
1. Profesionālās augstākās izglītības studiju programmas uzdevumi	3
2. Studiju programmas saturs, struktūra un plānojums	3
2.1. Iegūstamā kvalifikācija un grāds	3
3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma	3
4. Studiju programmas organizācija un attīstība	7
4.1. Izmaiņas studiju programmā un studiju plānā akreditācijas periodā	7
4.2. Studiju programmas atbilstība profesijas standartam	7
4.3. Zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma	7
4.4. Studiju metodes un formas	8
4.5. Studiju organizēšana un programmas realizācija	8
4.6. Studentu iesaistīšana pētnieciskajā darbā	9
4.6.1. Studentu pētniecisko darbu tematika	10
4.6.2. Pētniecisko darbu (kursa darbu un diplomdarbu) aizstāvēšanas rezultāti	10
4.6.3. Studentu konferences	10
4.7. Starpaugstskolu un starptautiskā sadarbība	11
4.8. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā	11
4.9. Studentu apmaiņas programma „Erasmus”	11
4.10. Sadarbība ar darba devējiem	12
4.11. Informācija par studējošajiem	12
4.12. Absolventu aptaujas un to analīze	13
4.13. Studiju programmā nodarbinātais akadēmiskais personāls	13
4.14. Mācībspēku zinātniskā un metodiskā darba novērtējums	13
5. Secinājumi un perspektīvais plāns 2009./2010. ak.g.	15
Studiju programmas un tās realizācijas stipro un vājo pušu novērtējums	15
5.1. Secinājumi	15
5.2. Stiprās puses	16
5.3. Vājās puses	16
5.4. Uzdevumi 2009./10.ak.g.	16

*** Pielikumus skatīt atskaites pilnajā versijā Tulku fakultātes mācību daļā**

Pielikums Nr. 1. Tulku fakultātes akadēmiskais personāls 2008./09.ak.gadā

Pielikums Nr. 2. Pētnieciskais darbs un docētāju metodiskā darbība 2008./09.ak.g.

Pielikums Nr. 3. Studentu pētnieciskais darbs 2008./2009. ak.g.

Pielikums Nr. 4. Projekta darbs (1. un 2. semestri)

Pielikums Nr. 5. Tulku fakultātes studentu stažēšanās vietas

1. Profesionālās augstākās izglītības studiju programmas uzdevumi

Saskaņā ar 2002. gada 18. decembra lēmumiem N. 598. un N. 599., profesionālās augstākās izglītības studiju programmas (turpmāk tekstā – „Studiju programma”) “Tulks, tulkotājs”, „Tulks referents” (angļu/ vācu / franču / krievu / latviešu valoda) tika akreditētas uz sešiem gadiem līdz 2014.gada 31. decembrim.

Uzdevumi 2008./09.ak.g.

1. Paplašināt un nodibināt ciešākus kontaktus ar darba devējiem organizācijās, kur absolventi īsteno stažēšanās.
2. Dažādot darba devēju dalību (saimnieciskās darbības dažādās sfērās) tradicionālajā ikgada metodiskajā konferencē „Tulkojuma kvalitāte kā uzticības faktors un attīstības vektors-2” 2009.g. maijā.
3. Saskaņot ar likumdošanu lietišķās dokumentācijas noformēšanu.
4. Atjaunot līgumu ar Sociālo Tehnoloģiju Augstskolu un citām vietējām un Eiropas augstskolām (Ķelne, Savonlinna un citām)

2. Studiju programmas saturs, struktūra un plānojums

Programmas saturu, struktūru un plānojumu nosaka valsts otra līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarts (LR MK 20.11.2001.g. noteikumi Nr. 481), 5.kvalifikācijas līmeņa profesijas standarts „tulks, tulkotājs”, „tulks referents” (apstiprināts ar IZM 2002.g. 10.jūlija rīkojumu Nr. 405).

Studiju programmas apjoms :160 kredītpunktu (turpmāk tekstā KR)

Kredītpunktu saturs: 1 KP atbilst 40 akadēmiskajām stundām

Programmas ilgums :

Pilna laika klātiene - 4 gadi

Nepilna laika klātiene – 4,5 gadi

2.1. Iegūstamā kvalifikācija un grāds

Pēc profesionālās programmas apguves tiek piešķirta piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija „Tulks, tulkotājs” vai „Tulks referents”.

3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

SPPA tiek veikts pastāvīgs darbs speciālistu, tai skaitā tulku-tulkotāju sagatavošanas kvalitātes uzlabošanai. 2006.g. 22.maija SPPA Senāta sēdes mācību darba kvalitātes monitoringa normatīvajos dokumentos, kas tika papildināti un grozīti 2007.g. 25.aprīlī un 2008.g. 06.februārī

tika veikti papildinājumi un grozījumi. Lai nodrošinātu tulku sagatavošanas kvalitāti un mācību procesa rezultātu kontroli, 2008./09. ak.g. tika veikts šāds darbs:

Lai nodrošinātu profesionālās sagatavošanas augstu kvalitāti, kas joprojām ir svarīgs parametrs, studentu nodrošināšana ar mācību materiāliem darbam auditorijā un patstāvīgajam darbam paliek uzmanības centrā organizējot mācību darbu. Docētāju darba plānošanas un atskaites algoritms mācību-metodiskajā un zinātniskajā darbībā paliek tāds pats (nodarbības satura īsi konspekti, avoti, ikmēneša testa uzdevumi ar atslēgām, radošie uzdevumi, metodiskās rekomendācijas studentiem katrā mācību darbības veidā utt.). Mācību procesu 2008./2009. ak.g. nodrošināja šāds kvalificētais akadēmiskais personāls: štata docētāji Dr.philol. Olga Skačkova (studiju kursi*); Dr. psych. Jānis Mihailovs (studiju kursi*); Dr.philol Irīna Surkova; Dr.paed. Valentīna Ivbule (studiju kursi*), Dr. psych. Aija Dudkina un arī dažādu zinātnes jomu speciālisti, kuru sfērās studenti veica tulkojumus mācību kursu un Labo Pakalpojumu Biroja ietvaros, un arī profesionālie tulki-tulkotāji Mag.paed., lektore Valentīna Antonova, Mag.philol. Ludmila Baranova (studiju kursi*), tulkošanas tehnoloģijas maģistre Jūlija Rastorgujeva (studiju kursi*).

SPPA ietvaros regulāri tiek organizēti metodiskie semināri, kuros tiek izskatīti studiju kvalitātes monitoringa jautājumi. 2008.g. 12. novembrī notika SPPA Metodisko projektu festivāls, kura gaitā ar ziņojumiem par saviem metodiskajiem sasniegumiem uzstājās arī Tulku fakultātes docētāji. Pārskata periodā Tulku fakultātē docētāji ir sagatavojuši dažāda veida metodiskus materiālus savosursos, piemēram, *S. Mihailova* – Rakstveida tulkošanas prakse: franču valoda / krievu valoda / franču valoda (metodiskais materiāls 2.kursa studentiem), Rīga, SPPA, 2008; Projekta mācību darbs. Pirmais semestris, Rīga SPPA, 2008; *V. Ivbule* - Mācību līdzeklis. Krievu valodas normu neievērošana tekstu rediģēšanas praksē. Kļūdu klasifikācija. Rīga, SPPA, 2008; *V. Ivbule* - Mācību līdzeklis – instrukcija „Kā uzrakstīt referātu”. Rīga, SPPA, 2008; Metodiskās rekomendācijas kursa darba izstrādei 20.lpp. Rīga, SPPA, 2008; *D. Spīre* - Projekta mācību darbs: Frazeoloģija starpkultūru aspektā. (instrukcija studentiem). Rīga, SPPA, 2008; Projekta mācību darbs: Dzimtā valoda, referēšana, anotēšana, teksta analīze tulkošanas praksē. I kurss. Rīga, SPPA, 2008; Projekta mācību darbs: Funkcionālā stilistika, teksta analīze tulkošanas praksē, latviešu frazeoloģija starpkultūru aspektā. Rīga, SPPA, 2008; *L. Baranova* - Instrukcija studentiem II kurss: Lasīšana, rakstveida komunikācija, vispārējā tulkošanas metodika, rakstveida tulkošana. Rīga, SPPA, 2008; *L. Baranova* - Instrukcija studentiem III kurss: Lasīšana, rakstveida komunikācija, rakstveida tulkošana, salīdzinošā stilistika un teksta stilistiskā interpretācija. Rīga, SPPA, 2008; Instrukcija studentiem IV kurss : Lasīšana, rakstveida komunikācija, rakstveida tulkošana. Rīga, SPPA, 2008; *L. Baranova* - Rakstveida tulkošana. Ceļvedis. Rīga, SPPA, 2008.

Lai nodrošinātu profesionālo tulku-tulkotāju sagatavošanas kvalitātes objektīvu kontroli, fakultāte orientējas uz darba devēja prasībām attiecībā uz tulku-tulkotāju. Tāpēc tiek uzturēti cieši kontakti ar darba devējiem anketēšanas, stažieru raksturojumu pieprasījuma formā utt. Bez tam, fakultātes docētāji un kvalifikācijas komisijas priekšsēdētājs, kas ir viens no darba devējiem, kurš vērtēja izlaiduma kursu studentu kvalifikācijas tulkojumus (kvalifikācijas komisijas sarakstu skatīt pielikumos). Lai nodrošinātu studentu zināšanu objektīvu novērtējumu, diplomdarbu aizstāvēšanā tiek aicināti eksperti-recenzenti no citām augstskolām (*STA, LU, RTU*).

Par kvalifikācijas komisijas locekļiem bija darba devēji, profesionālo asociāciju biedri un profilkursu docētāji. Darba devēju un profesionālo asociāciju locekļu procentuālais sastāvs ir šāds: 57 % (vakara nodaļas komisija) un 80 % (dienas nodaļas komisija)

Pēc stažēšanās, kas notika tādās organizācijās, kā, piemēram, V/A „Tulkošanas un terminoloģijas centrs”, SIA Cemex, SIA Aveta centrs, SIA Tulpano, Latvijas pasts, Nodarbinātības valsts aģentūra (Rēzeknes filiāle), SIA Hi-End Ltd, SIA Eko veids, SIA Dodam, LR IM Valsts policijas pārvalde, Nodibinājums Caritas Latvija, SIA Ivabalte agro, SIA Ge Mobile. u.c. beigām 2009.gada maijā, kā parasti, notika gala atskaites mācību-metodiskā konference par stažēšanos, kuras gaitā tika apkopota un analizēta informācija par studentu darbības rezultātiem viņu prakses vietās. Šajā konferencē piedalījās stažieri, tulku fakultātes docētāji, kuri ir atbildīgi par šo praksi: *K. Beķere, L. Baranova, S. Mihailova, D. Rožkalna* un darba devēji. Katrs students stāstīja par savu stažēšanās gaitu : par grūtībām un panākumiem.

Aptaujājot darba devējus (kopā 23) par studentu-stažieru profesionālo kompetenci (darba organizācijas prasme, komunikācijas prasme, tulkojuma kvalitāte), noskaidrojās, ka darba devēji studentu profesionālās prasmes atzīst par labām, kā tas bija arī iepriekšējos gados. Piemēram, *M.G.* stažēšanās iestāde Nodarbinātības valsts aģentūras Rēzeknes filiāle raksturo viņu šādi: „*mācību laikā apgūtās zināšanas, prasmes un iemaņas ir veiksmīgi pielietojis praksē gan tulkojot EURES materiālus, gan sniedzot konsultācijas klientiem*”. *I.D.* prakses vadītājs SIA Hi-End Ltd *Igors Volkovs* atzīmējis, „*..ka viņa ir nodemonstrējusi izcilu darbu, visi tulkojumi tika veikti kvalitatīvi, pateicās par brīnišķīgo darbu un cer uz turpmāko sadarbību, viņš ir arī izteicis pateicību Starptautiskās Praktiskās Psiholoģijas Augstskolas Tulku fakultātei par studentu labu sagatavošanu*”. *U.M.* prakses vadītāja Gulbenes RPP Kārtības policijas biroja priekšniece *A. Kraukle* atzīmē, ka „*U.M. prot strādāt ar dokumentiem, kritiski vērtēt, analizēt, spēj patstāvīgi pieņemt lēmumus, respektē darba devēju prasības*”. *D.P.* prakses vadītāja SIA Ivabalte Agro *Baiba Bārene* konstatē, ka, „*... lai arī tulkojamie teksti saturēja specifiskus tehniskus terminus,*

D.P. spēja orientēties tulkojuma tēmā un valodā, kā arī pierādīja prasmes darboties ar tehniku”. L.Š. prakses vadītāja SIA CEMEX amatpersona Laura Miķelsone ziņo, ka „... ar L.Š. veiktajiem tulkojumiem ir apmierināta, tie atbilst viņas izpratnei par kvalitatīvu angļu valodu, kā arī novērtējusi ātrumu, ar kādu darbs tika veikts. Tomēr iesaka nebaidīties drosmīgāk pārveidot teikuma struktūru, dalīt to pa daļām vai kā citādi apstrādāt, lai nodrošinātu teksta „vieglumu”, tajā pašā laikā nepazaudējot domas būtību”, utt. Kopumā visiem stažēšanās vadītājiem nebija nopietnu aizrādījumu attiecībā uz stažieriem, bet gandrīz visos raksturojumos tika izteikta vēlme turpināt sadarbību ar šiem studentiem un ar augstskolu.

Regulāri turpina veikt studentu anonīmu anketēšanu, lai noskaidrotu studentu vērtējumu par studiju kvalitāti un studentu vēlmēm studiju procesa pilnveidošanai. Studiju kvalitātes uzlabošanai, jauna studiju plāna izstrādāšanai un esošas studiju programmas pilnveidošanai, kā arī mācību procesa plānošanai un organizēšanai tiek ņemti vērā studentu anketēšanas rezultāti, viņu vēlmes, kā arī mācību darba analīzes rezultāti, kas ir atspoguļoti docētāju ikgadējās atskaitēs. 2009.g. martā anketēšanā piedalījās 19 respondenti (1.kurss). Bija uzdoti 12 jautājumi par studiju struktūru, kredītpunktu sistēmu, svešvalodas apgūšanas specifiku profesionālās programmas ietvaros, studiju organizāciju, darbu nodošanas termiņiem utt. Atbildes bija šādas: lielākā daļa studentu piedalās sapulcēs ar fakultātes administrāciju. Praktiski visiem studentiem ir skaidrs priekšstats par projekta darba posmiem. Ne visus studentus apmierina projekta darba nodošanas termiņš. Studentiem ļoti palīdz darba analīze, ko veic citi studenti projekta tulkojuma aizstāvēšanā. Atbilžu analīze rāda, ka lielākā daļa studentu (vairāk nekā 79%) ir apmierināti ar mācību procesa organizāciju fakultātē, viņi ir norādījuši, ka sapulces palīdz viņiem labāk organizēt mācības (78%), daļēji (16%), nepalīdz (1%), 2% aptaujāto nav devuši atbildi.

Visi studējošie atzīmē, ka savā grupā ir labvēlīga gaisotne. Uz jautājumu «*Vai Jūsu grupai izdodas veidot labvēlīgus apstākļus nodarbībās? Vai Jūs ērti jūtaties grupā?*» atbilde bija «*JĀ*» (100%). Uz jautājumu «*Vai jums sagādā prieku mācības mūsu fakultātē?*» 95% ir atbildējuši - «*JĀ*» (*Patīk mācīties svešvalodas; jauni un draudzīgi kursa biedri; kompetenti pasniedzēji; interesanti pasākumi; jauni draugi. Tās ir labā kvalitātē, mūsu fakultāte ir draudzīga un vienmēr iespējams saņemt atsaucību. Ļoti strauji jūtams progress; daudzpusīgu zināšanu apguve. Ir jauni kursa / skolas biedri, labas attiecības ar pasniedzējiem. Šeit ir ērti un mājīgi. Patīk radošums un katrās mācībās notiek praktiska mācību apguve. Ļoti mājīga sajūta (tieši atteicoties uz Tulku fakultāti). Vienmēr ir jautri, labas attiecības ar pasniedzējiem. Jauki, atsaucīgi pasniedzēji un mācību daļas darbinieki. Noderīga info + radoša atmosfēra. Iegūstu daudz jaunas informācijas, attīstu savas prasmes, varu parādīt sevi – ko spēju, ko gribu panākt*), 5% - «*NĒ*» . Ne visi studenti ir uzmanīgi izlasījušu ceļvedi studentiem, kur tiek sniegta pilna informācija par mācību procesa organizāciju. Daļa studentu ir gatava piedalīties fakultātes dzīvē.

Lielākā daļa studentu ir apmierināta ar studijām fakultātē. Studenti izteica priekšlikumu apgūt vairāk svešvalodu: diemžēl ne visi 1. kursa studenti apzinās latviešu/krievu valodas zināšanu nozīmību, lai nodrošinātu tulkojumu kvalitāti («*Būtu jaukāk, ja tulkiem lielāku uzmanību verstu uz svešvalodu, nevis dzimto valodu*»). Studenti lūdza vairāk informēt par augstskolas dzīvi. Uz jautājumu „*Vai Jums ir pretenzijas pret administrācijas darbu?*” 88,5 % ir atbildējuši, ka pretenziju viņiem nav, bet 11,5% ir atzīmējuši, ka vēlētos vairāk informācijas SPPA mājas lapā, kaut gan visa nepieciešamā informācija sīki ir izklāstīta studentu ceļvežos, docētāju instrukcijās, kā arī secīgi tiek sniegta ikmēneša tikšanās reizēs, kur piedalās administrācija, docētāji un studenti.

2008./2009. ak. gadā notika SPPA Tulku fakultātes studentu tulkojumu konkurss. 3 uzvarētājiem tika pasniegtas naudas balvas: *Jekaterīnai Sajapinai, Ilanai Dorofejevaj un Renātei Zandersonei. Liēna Eglīte* ir piedalījusies un tika apbalvota divos pasākumos, ko organizēja Francijas kultūras centrs: mūsdienu daiļliteratūras autoru labāka tulkojuma konkursā un diktātā franču valodā Frankofonijas dienu ietvaros.

4. Studiju programmas organizācija un attīstība

4.1. Izmaiņas studiju programmā un studiju plānā akreditācijas periodā

Pēc akreditācijas komisijas priekšsēdētājas Veltas Vikmanes ieteikuma 2008./2009. ak.g. profesionālajās studiju programmās “Tulks, tulkotājs”, „Tulks referents” bija veiktas izmaiņas, kuras būs spēkā sākot ar 2009./2010. ak. g. pēc to apstiprināšanas SPPA Senāta sēdē. Galvenokārt tās ir mācību kursu nosaukumu izmaiņas, priekšmetu pārvietošana no viena bloka uz citu, kā arī dažu brīvās izvēles kursu izņemšana no programmas, jo pēdējos 6 gadus studenti tos neizvēlas, kā arī vispārīzglītojošu bloku priekšmetu skaita samazināšana, lai nodrošinātu dziļāku apgūšanu un labāku sagatavošanu, obligāto un izvēles specializēto kursu skaita palielināšana. Grozījumi nemaina kredītu nepieciešamo proporciju visos blokos, saglabājot tos nemainītus.

4.2. Studiju programmas atbilstība profesijas standartam

Augstākās profesionālās studiju programmas “Tulks, tulkotājs”, „Tulks referents” atbilst attiecīgajam profesijas standartam.

4.3. Zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma

Zināšanu vērtēšana notiek saskaņā ar SPPA normatīvajiem dokumentiem. Vērtēšanas sistēmā ietilpst praktiskie darbi, projekta darbi (tulkojumi), pētnieciskie darbi (3 kursa darbi un 1 diplomdarbs) kā arī referātu atzīmes, aktivitātes semināru nodarbībās un diskusijās. Mācību procesā plaši tiek pielietota studentu savstarpēja kontrole un paškontrole.

Informāciju par katra studiju kursa rezultātu kritērijiem un kontroles sistēmu, par katra semestra mācību darba saturu students saņem ceļveža formā vai ikmēneša tikšanās reizēs (sanāksmēs), kur studenti, docētāji un administrācija apspriež studentu problēmas. Svešvalodas mutvārdu un rakstveida darbības zināšanu un prasmju apraksts un kontrole tiek īstenoti saskaņā ar Eiropas Padomes standartiem „*Les langues vivantes: apprendre, enseigner, évaluer. Un Cadre européen commun de référence*” – Strasbourg. („Dzīvās valodas: studēt, pasniegt, novērtēt. Kopējais Eiropas standarts” – Strasbūre). Uzsākot jaunu kursu, atbildīgais mācībspēks informē studentus par vērtēšanas prasībām un gala vērtējuma nosacījumiem. Pārbaudījums studentam ir jākārtos katra studiju programmā paredzētā praktiskā vai teorētiskā kursa noslēgumā. Profesionālās prasmes un iemaņas tiek vērtētas saskaņā ar profesijas standartu.

4.4. Studiju metodes un formas

Tulku fakultātē lielākā uzmanība tiek veltīta praktiskam darbam, un teorētiskie kursi ir iekļauti praktiskajos darbos, ievērojot praktiskās tulkošanas vajadzības kādā darba posmā (teorētisko kursu tematika saskaņojas ar praktisko nodarbību tematiku un profesionālo iemaņu un prasmju trenēšanu). Visi profesionālās programmas kursi tiek pasniegti integrētā veidā. Tulkošanas studijas tiek piedāvātas galvenokārt nodarbību formās: praktiskās nodarbības, semināri, lekcijas pēc interaktīvās metodes un tie ir projektorientēti.

Studiju kvalitātes uzlabošanai studiju programmas vadība organizējusi tikšanās ar Latvijā un Eiropā pazīstamiem starpkultūru komunikācijas speciālistiem semināru un masterklašu formā tajā skaitā ikgada Vasaras universitātes ietvaros..

4.5. Studiju organizēšana un programmas realizācija

Sākot ar 2009. g. februāri SPPA Tulku fakultātes studiju programmas studentiem auditoriju nodarbības notiek telpās tikai Bruņinieku ielā 65. Studentiem ir pieejamas 13 auditorijas, 3 datoru zāles, VRC un metodiskais kabinets.

Saskaņā ar izvēles kursu tematiku, Somijas Joensuu Savonlinnas Universitātes docētāja Luīze Liskene–Liflandere rīkojusi praktisko semināru par tēmām „Biogrāfisku tekstu tulkošana”, „Humoristisku tekstu tulkošana”, „Instrukciju tekstu tulkošana ES valstīs” (2008.g.).

SPPA administrācija veic regulāru datorprogrammatūras modernizāciju. Studentu rīcībā ir SPPA bibliotēka un VRC. Saskaņā ar nodarbību sarakstu visu kursu studentiem ir paredzēta viena bibliotēkas un informācijas diena nedēļā (šajā atskaites gadā - pirmdiena), kad studenti var izmantot ne vien mūsu bibliotēku, bet arī jebkuras Rīgas publiskās bibliotēkas.

Tulku fakultātē turpinās darbs pie VRC grāmatu, rakstu krājumu un žurnālu angļu, vācu, spāņu, franču, latviešu, krievu un citās valodās papildināšanas. Šogad bija iegādāts: jaunas

grāmatas (VRC) – Kopā: 139 (vārdnīcas, mācībgrāmatas, daiļliteratūra, periodika). Studentiem tiek piedāvātas jaunākās grāmatas tulkošanas prakses nozarē, vispārīgās un speciālās vārdnīcas dažādās zinātniskās un tehniskās jomās (informātika, mežsaimniecība, būvēšana utt.) un ir arī pieejams Internets un tiek piedāvāta iespēja lejuplādēt un izdrukāt nepieciešamos materiālus.

Kā parasti, projekta darbā ir iekļauti visi integrētie studiju kursi. Šogad tika izvēlētas tulka profesijai svarīgas tēmas: starpkultūru komunikācija, menedžments, intelekta attīstīšana, psiholoģija, cilvēka dzīves apraksts (veikto tulkojumu sarakstu skatīt pielikumos).

Projekta darbs bija saistīts ar reālu pasūtījumu LPB ietvaros (tikai oriģināli teksti, kas ir aktuāli darba tirgum). Teksta analīzes darbs saprašanas līmenī, tulkošanas problēmu risināšana notika nodarbību laikā un to veica paši studenti un docētāji. Katra semestra beigās notika studentu projekta darbu publiska prezentācija un aizstāvēšana komisijas priekšā. Piemēram, vairāk nekā 82% studentu ir laicīgi aizstāvējuši savus projekta darbus rakstveida tulkošanā 2008. gada 05. un 12. decembrī un projekta darbus audio-video /mutvārdu tulkošanā 2009. gada 16. janvārī (aizstāvējās – vairāk nekā 85%, neaizstāvējās – mazāk nekā 15%); otrajā semestrī arī bija pozitīvi rezultāti.

Mācību procesa nodrošinājums ir pienācīgā līmenī, tehnisko līdzekļu netrūkst (TRADOS programmas, internetresursi, diktofoņi, TV, videotehnika utt.). Fakultātes tehnisko līdzekļu saraksts atrodams pielikumā.

4.6. Studentu iesaistīšana pētnieciskajā darbā

SPPA Senāta sēdē Senāta priekšsēdētājas prof. Dz. Meikšānes vadībā, 2006.gadā Senāta pieņemtajos normatīvajos dokumentos „NOLIKUMS PAR MĀCĪBU PROCESA ORGANIZĀCIJAS PRINCIPIEM UN VEIDIEM” tika izdarīti papildinājumi un grozījumi, kas apstiprināti SPPA Senāta sēdē 2008. gada 6. februārī. Šajā dokumentā ir precīzi noteiktas studentu pētnieciskā darba prasības un organizēšanas struktūra atbilstoši studiju programmai.

Visu studiju laikā studenti izstrādā 3 kursa darbus un 1 diplomdarbu. Pētnieciskais darbs tiek veikts dažos posmos: tēmas izvēle, darbs ar teorētisko literatūru kursa projekta tematikā, hipotēzes, pētījuma mērķu un uzdevumu noteikšana un paša darba izstrāde. Studentu pētniecisko darbu tematika ir saistīta ar starpkultūru komunikācijas problemātiku, kas ir tulkošanas pamatā. Iknedēļas pētnieciskā darba praktikumā norit interaktīvs darbs students – docētājs – students. Darbu aizstāvēšana notiek publiski akadēmiskā gada beigās. Studenti piedalās konferencēs, kas ir organizētas ne tikai Tulku fakultātē, bet arī visā SPPA un ārpus augstskolas. Tiek publicētas uzstāšanās tēzes. 2008./2009. ak. gadā studenti ar patstāvīgi izstrādātiem referātiem, ziņojumiem piedalījās arī semināros par mācību procesu. Pētnieciskos elementus satur visi studentu patstāvīgi

sagatavotie referāti, semestra darbi un it īpaši diplomdarbs, kura neatņemama sastāvdaļa ir teorētiskā daļa. Pētniecisko darbu apjoma normas ir palikušas bez izmaiņām.

4.6.1. Studentu pētniecisko darbu tematika

Kursa un diplomdarbu tēmas bija apstiprinātas Tulku fakultātes Domes sēdē un SPPA Mācību metodiskajā padomē. Studentu pētījumi bija veltīti, piemēram, sarunvalodas frazeoloģismu lietošanai mutiskajā runā, īpašības vārdu lietojumam reklāmas saukļos, angļu kultūras un nacionālo īpatnību atspoguļojumam anekdotēs latviešu un vācu valodā, metaforu atveidošanai tulkojumos dažādās kultūrās, Eiropas antroponīmu starpkultūru modifikācijai, reklāmas tekstu nacionālās un kultūras specifikai tulkojumos no angļu valodas, runas etiķetei kā saskarsmes kultūras sastāvdaļai, publisko runu īpatnībām, īpašvārdu atveidei dažādās valodās, cipara un skaitļa simbolikai dažādās kultūrās, mākslas filmu tulkošanas problēmu salīdzinošai analīzei (daudzi mūsu absolventi strādā LNT), aizguvumiem kā mūsdienu valodas kultūras bagātināšanas līdzeklim, valodas līdzekļu analīzei, ko izmanto dzīves vides aprakstam tulkojumos uz latviešu/krievu valodām, kalambūru atveidei, vācu šlāgerdziesmu tekstu kultūrspecifiskajai adaptācijai latviešu valodā utt.

Studentu un diplomandu pētniecisko darbu recenzenti bija diplomēti speciālisti no dažādām zināšanu jomām, kā, piemēram, lingvisti, psiholoģi, tulki, tulkotāji, starpkultūru komunikācijas speciālisti utt. (darba devēji, dažādu universitāšu docētāji).

4.6.2. Pētniecisko darbu (kursa darbu un diplomdarbu) aizstāvēšanas rezultāti

Kopā aizstāvēšanā piedalījušies 75 cilvēki. Aizstāvēti kursa darbi - 36, parādnieku skaits - 9 cilvēki; diplomandu skaits - 29, pielaiesti - 29.

4.6.3. Studentu konferences

Bakalaura programmas vislabākie studenti uzstājas ikgada fakultātes konferencēs, kas tiek organizētas kopā ar maģistrantiem. Šogad tā bija konference „Tulkojuma kvalitāte kā uzticības faktors un attīstības vektors-2” 2009.g. 16. maijā. Studentu un absolventu ziņojumi (17) bija veltīti galveno problēmu atklāšanai un to risināšanas algoritmiem iesācēja tulka-tulkotāja darbā (piemēram, „*Tulkotājs poligrāfijas uzņēmumā*”, „*Mājas lapas tulkošana mēbeļu ražošanas jomā*”, „*Banku dokumentācijas tulkošanas specifika*”, „*Reliģisku tekstu tulkošana mūsdienās*”, „*Juridisko tekstu tulkošanas problēmas no vācu uz latviešu valodu*” utt.).

4.7. Starpaugstskolu un starptautiskā sadarbība

Tulku fakultāte programma tiek realizēta ciešā sadarbībā ar Somijas Savonlinnas Universitātes Komunikācijas fakultāti, Minhenes Tulkošanas skolu, Francijas kultūras centru Rīgā (Francijas vēstniecība Latvijā), Ķelnes Universitāti.

4.8. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

SPPA Tulku fakultātes administrācija ļoti nopietni domā par studentu līdzdalību studiju procesa pilnveidošanā un velta tam pastiprinātu uzmanību. Šai sakarā jāmin vairāki regulāri pasākumi ar studentu aktīvu līdzdalību (sapulču tematiku skatīties 4. nodaļā):

- regulāras t.s. informatīvās tikšanās pirms semestra sākuma un semestrim noslēdzoties, kur studentiem tiek sniegta informācija par studiju procesa norisi, par studiju kursu izvēles iespējām, par zinātniski pētnieciskā darba aktualitātēm, praksēm utt.,
- ikmēneša sapulces ar studentiem katra projektu darba posma beigās (problēmu noskaidrošana un uzdevumu savlaicīga korigēšana),
- administrācija ir izstrādājusi anketēšanas sistēmu, nodrošinot studentiem iespēju brīvi paust savu viedokli par studiju darba norisi, uzlabošanu un pilnveidošanu,
- studentu līdzdalība SPPA Senātā (Tulku fakultātes IV kursa studente *Ilana Dorofejeva* ir SPPA Senāta locekle un piedalās SPPA mācību procesa organizācijas jautājumu apspriešanā un normatīvo dokumentu apstiprināšanā Senāta sēdēs), SPPA Studentu padomes darbā (Tulku fakultātes IV kursa studente *Marija Kiseļova* ir SPPA Studentu padomes locekle),
- fakultātē darbojas priekšlikumu, vēlmju un pretenziju *Banka*, kurā katrs students var nodot savus ieteikumus,
- studentiem ir iespēja viņiem izdevīgā laikā individuāli (vai arī grupas ietvaros) tikties ar dekāni un apspriest radušās problēmas;
- administrācija satiekas arī ar studentu vecākiem (nepieciešamības gadījumā) un uztur ar viņiem savstarpēju kontaktu.
- Studentu anketēšana apliecina, ka studentiem ir visas iespējas līdzdarboties SPPA un fakultātes dzīvē, taču savas aizņemtības dēļ vairāk nekā puse to neizvēlas darīt.

4.9. Studentu apmaiņas programma “Erasmus”

Apmāiņas programmu ietvaros studējošo skaits ārvalstīs

SOCRATES un ERASMUS sadarbība 1.semestrī:

Vācijā, Ķelnes universitātē *Erasmus* programmas ietvaros studējusi *Dita Paula (IV VLK)*.

Katru gadu jūlija mēnesī Amjēnas universitātē Francijā uzņem mūsu fakultātes 1 vai 2 studentus franču valodas un kultūrasursos, bet Pikardijas Reģionālā Padome samaksā viņu apmācību un kultūras programmu. Šogad tā bija *Liena Eglīte (III ALK)*.

2.semestrī: Somijā, Savonlinnas universitātē *Erasmus* programmas ietvaros 1 semestri studē *Lidija Huri-Žaža (III ALK)*. **Kopā gadā: 3 studenti**

4.10. Sadarbība ar darba devējiem

Darba devēji palīdz paaugstināt tulku-tulkotāju sagatavošanas līmeni. Veiksmīgās sadarbības rezultāts ir darba devēju pastāvīgā piedalīšanās kvalifikācijas komisiju priekšsēdētāju lomā. Darba devēji ņem dalību studentu sapulcēs, stāstot par saviem uzņēmumiem, lai aicinātu mūsu fakultātes studentus strādāt pie sevis. Profesionālās trīsmēnešu stažēšanās laikā darba devējiem ir iespēja novērtēt studentu profesionālās īpašības, dot savas rekomendācijas vai izteikt savus novēlējumus Tulku fakultātes stažēšanās vadītājiem (K. Beķere, L. Baranova, D. Rožkalna). 2009.gada maijā, kā parasti, notika gala atskaites mācību-metodiskā konference par stažēšanos, kuras gaitā tika apkopota un analizēta informācija par studentu darbības rezultātiem viņu prakses vietās. Šajā konferencē piedalījās stažieri, tulku fakultātes docētāji, kuri ir atbildīgi par šo praksi un darba devējs. Absolventi pārsvarā strādā uzņēmējdarbības jomā, kā arī valsts iestādēs un ir veiksmīgi integrējušies darba tirgū.

Vairums darba devēju studentu sniegumu vērtē pozitīvi. Darba devēju sarakstu sk. pielikumā „Absolventu darba vietas”.

Mūsu docētāji turpina apvienot pasniegšanu fakultātē un praktisko profesionālo rakstveida un mutvārdu tulkošanu (bieži sinhronu) kā Latvijā, tā arī izbrauc ar delegācijām uz ārzemēm (V. Antonova, J. Rastorgujeva, S. Mihailova, L. Baranova), kas ir pozitīvs faktors. Viņām ir labs priekšstats par darba devēju vajadzībām.

4.11. Informācija par studējošajiem

2008./09. ak. g.

Imatrikulētie studenti

Ieskaitīšana Tulku fakultātē pamatojas uz centralizētā eksāmena svešvalodā un valsts valodā rezultātiem. Imatrikulācija notiek saskaņā ar SPPA rektora rīkojumu.

Pirmajā kursā imatrikulēto studentu skaits – 19

Absolventu skaits: 23

Studentu skaits (1. – 5. kurss) - 86 studenti

Akadēmiskajā atvaļinājumā – 5; atskaitīti - 10 studenti

4.12. Absolventu aptaujas un to analīze

2009.gadā absolventu aptaujas liecina, ka studiju laikā SPPA Tulku fakultātē viņiem ir:

- Bijusi iespēja izkopt personiskās īpašības, piem., prasmi koncentrēties, kritiski novērtēt savas spējas, nopietni uztvert savas izglītošanās jēgu un nozīmi.
- Studijas augstskolā noteikti veicināja manu personības attīstību un izmainīja attieksmi pret dzīvi.
- Studijas augstskolā veicināja patstāvību, metodiska darba veikšanu.
- Studijas augstskolā veicināja profesionālo izaugsmi.
- Iegūtā pieredze augstskolā sagatavoja mani nākamajam darbam.

Absolventi iesaka fakultātē uzlabot organizatorisko darbu, turpināt paplašināties, censties “noturēt” labus pasniedzējus un piesaistīt jaunus.

4.13. Studiju programmā nodarbinātais akadēmiskais personāls

Kopā: 16 docētāji (11 pamatdarbā, 5 blakusdarbā). Doktori: 5 (31%); maģistri: 11 (69%)

1. Docētāju saraksts (pilnu informāciju par akadēmisko personālu skatīt pielikumos)

1. Antonova Valentīna, Mag. paed., lektore; 2. Baranova Ludmila, Mag. philol., lektore, 3. Bankovska Jelizaveta, Mag. philol., 4. Ivbule Valentīna, Dr. paed. docente; 5. Mihailova Svetlana, Mag. philol., docente, 6. Skačkova Olga, Dr. philol., docente, 7. Levāne Maija, Mag.art., doktorante, lektore, 8. Beķere Karmena, Mag. philol., 9. Spīre Diāna, Mag. philol., 10. Dudkina Aija, Dr. psych., 11. Rožkalna Daiga, Mag. paed; 12. Plaudis Jānis, Mag. philol., 13. Mihailovs Jānis, Dr. psych.; 14. Surkova Irīna, Dr. philol., lektore; 15. Rastorgujeva Jūlija, Mag. trans.; 16. Lejiņa Inga, Mag. philol..

4.14. Mācībspēku zinātniskā un metodiskā darba novērtējums

Kopā: metodiskie materiāli – 12, no tiem instrukcijas studentiem – 4; publikācijas – 15, uzstāšanās konferencēs – 17.

Viens no būtiskiem mācībspēku zinātniskās un metodiskās darbības rādītājiem ir viņu publikācijas un dalība starptautiskās konferencēs un semināros. Mācībspēki ir publicējuši vairākus mācību līdzekļus, zinātniskus darbus, uzstājušies ar referātiem dažādās konferencēs un semināros kā Latvijā, tā arī ārzemēs.

- *Valentīna Ivbule*

Mācību līdzeklis: Krievu valodas normu neievērošana tekstu rediģēšanas praksē. Kļūdu klasifikācija; mācību līdzeklis: Mācību līdzeklis – instrukcija „Kā uzrakstīt referātu”; metodiskās rekomendācijas kursa darba izstrādei 20.lpp; Projekta darbs kā apmācības forma augstskolā, kā studentu sociālās un profesionālās adaptācijas process (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs).

- *Ludmila Baranova*

Literārā studija kā personības attīstības un tulkotāja meistarības paaugstināšanas veids; Tulkotāja personība un daiļliteratūras tulkošana (Mācību-metodiskais seminārs: *Tulkošanas kvalitāte: novērtēšanas kritēriji un dinamika*). Pāreja uz jaunu pakāpi tulka meistarībā (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs).

- *Svetlana Mihailova*

Apmācības nederektīvās metodes profesionālos tulkus sagatavojot Valodu resursu centra ietvaros (SPPA, Rīga 2008.12.11.); Projekta darbs un mācību kursu integrācija profesionālos tulkus sagatavojot (Nižņijnovgorodas N.Dobroļubova VLU 2009.g. 13.-15. aprīlī); Il dialogo tra le reti interculturali: questioni e prospettive (Itālija, Mesinas universitāte, 2008.g. 23.-25.oktobrī); L'interculturalité dans la formation des traducteurs professionnels (XII ARIC kongress, Florianopole, Brazīlija 29.06. - 03.07.2009.); Pārejas un transformācijas tulku-tulkotāju profesionālās sagatavošanas mācību procesa organizācijā (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs).

Diāna Spīre

Organizatoriskā prakse starpkultūru aspektā (Metodisko projektu festivāls, SPPA, Rīga 2008.12.11.)

Olga Skačkova

P – 3 Studija: Proza, Poēzija, Tulkošana. (Metodisko projektu festivāls, SPPA, Rīga 2008.12.11.); Bairona tulkojumi krievu valodā (Latvijas Universitāte, 2008.16.12.); «Эмигрантская такса в заплатанном пальтеце» и сквонк (Daugavpils Universitāte 29.-30.01.2009.); «Гоголь и Кот» (LU 24.-23.04.2009.). Sākumpamatu meklēšana, vai Brāļi Zavaļišini (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs).

Jānis Mihailovs

Recherche interculturelle dans la formation professionnelle (Itālija, Mesinas universitāte, 2008.g. 23.-25.oktobrī). Studiju procesa tehnoloģiskais nodrošinājums programmās (Metodisko projektu festivāls, SPPA, Rīga, 2008.12.11.); Metodiskā darba attīstības perspektīvas (Metodisko projektu festivāls, SPPA, Rīga, 2008.12.11.). Dialogs izglītība- students, pasniedzējs, pasūtītājs (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs).

Aija Dudkina

Praktiskā psihologa darba situāciju apraksts (Metodisko projektu festivāls, SPPA, Rīga, 2008.12.11.)

Karmena Beķere

„Augstākās izglītības programmu valsts akreditācija ESP un CEF” (31.03.-04.04.09. Lielbritānija, Velsa).

Visu sagatavoto materiālu saturs pilnīgi atbilst studiju programmas prasībām, tiek pārbaudītas prasmes un iemaņas, kas ir noteiktas uzdevumos saskaņā ar profesijas standartu. Metodiskie jautājumi tiek apspriesti docētāju sanāksmēs un Tulku fakultātes Metodiskās padomes sēdēs. Docētāju metodiskie materiāli atbilst mūsdienu prasībām.

5. Secinājumi un perspektīvais plāns 2009./2010.ak.g.

Studiju programmas un tās realizācijas stipro un vājo pušu novērtējums

5.1. Secinājumi

Realizēti šādi 2008./09.ak.g. uzdevumi

1. Tika sagatavoti un publicēti daudzveidīgi metodiskie materiāli, tika aprobēta un atzīta par veiksmīgu informatīva materiāla studentiem jauna forma – instrukcijas visos mācībuursos, ko gatavo katrs docētājs, un kurās ir norādīta mācību literatūra, darba posmi, atskaites veidi un datumi utt.
2. Tika rīkota tradicionālā konference par tulkošanas problēmām, uzaicināti citi Latvijas augstskolu studenti. Metodiskajā konferencē „Tulkojuma kvalitāte kā uzticības faktors un attīstības vektors-2” 2009.g. maijā bija uzaicināti uzstāties darba devēji – citu SPPA fakultāšu un struktūrvienību pārstāvji, kuri bija veikuši tulkošanas pasūtījumus fakultātes studentiem LPB (Labo Pakalpojumu Biroja) ietvaros.
3. Ir atjaunots līgums ar Sociālo Tehnoloģiju Augstskolu (2008.gada decembrī) un arī ar Eiropas augstskolām (Ķelne, Savonlinna un citām).
4. Fakultātes lielākās daļas docētāju aktīva dalība dažādās metodiskās un zinātniskās konferencēs ne tikai Latvijā, bet arī ārzemēs.
5. Fakultātes Domē tika atjaunots un apstiprināts mācību literatūras saraksts, kā arī studiju kursu grozījumi.
6. Tika paplašināti un nodibināti ciešāki kontakti ar darba devējiem organizācijās, kur absolventi īsteno stažēšanās.
7. Tika saskaņota ar likumdošanu lietišķās dokumentācijas noformēšana.

5.2. Stiprās puses

1. Tulku fakultātē pastāv demokrātiskas attiecības starp studentiem, docētājiem un administrāciju. Regulāri notiek administrācijas un docētāju tikšanās ar studentiem, kuru gaitā tiek apspriestas problēmas, kas rodas mācību procesā. Sapulces dod iespēju nekavējoties atrisināt šīs problēmas. Studentiem ir iespēja griezties ar personīgiem jautājumiem administrācijā.
2. Tulkošanas valodai vienmēr ir liela nozīme, tiek organizētas valodas docētāju papildkonsultācijas ārpus studiju programmas visiem studentiem. Studentiem tiek noteikts speciāls posms tulkojuma teksta rediģēšanai un analizēšanai (ar pašanalīzes un savstarpējās analīzes elementiem).
3. Mūsu studenti aktīvi piedalās konferencēs ne tikai SPPA ietvaros, bet arī augstskolās, ar kurām Tulku fakultāte ir noslēgusi līgumus: piemēram, *D. Kolodejevs* – Sociālo Tehnoloģiju Augstskolā. Studenti, kuri studē franču valodu, regulāri piedalās konkursos, ko organizē Francijas kultūras centrs Latvijā (šajā atskaites gadā – *Liena Eglīte* – tulkojumu konkurss un diktāts Frankofonijas nedēļas ietvaros). *I. Dorofjeva* un *R. Zandersone* ir saņēmušas SPPA naudas prēmijas par pirmo un otro vietu labākā tulkojuma konkursā, ko katru gadu organizē Tulku fakultāte. Studenti paši organizē savu brīvo laiku, rīkojot klubu sēdes organizatoriskās prakses ietvaros.
4. Mācību literatūras saraksts tiek regulāri atjaunots.

5.3. Vājās puses

1. Nedaudz ir samazinājusies docētāju savstarpējā nodarbību apmeklēšana.
2. Diemžēl krīzes dēļ daži studenti bija spiesti pārtraukt mācības.

5.4. Uzdevumi 2009./10.ak.g.

1. Organizēt docētāju pieredzes aktīvu apmaiņu metodiskā jomā, iepazīties ar interesantākiem metodiskiem atklājumiem ārzemēs docētāju metodiskā brein-ringa ietvaros, uzdot to organizēt jaunai tulkotājai un lektorei J. Rastorgujevai.
2. Turpināt gatavot un publicēt Tulku fakultātes docētāju metodiskos materiālus, lai nodrošinātu studentu patstāvīgu darbu.
3. Sagatavot patstāvīgā darba veidu sarakstu sākumā profilkursos, kā arī laika normatīvus to pildīšanai.
4. Organizēt sērijas „Students studentam” studentu izstrādāto labāko metodisko rekomendāciju konkursu papildus tiem, ko jau rīko.

5. Kopā ar SPPA citām fakultātēm organizēt tradicionālo konferenci par tulkošanas problēmām, uzaicināt citu Latvijas augstskolu studentus.